



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 27 жовтня 2022р.

Львів

№ 63/50-р/к

Справа № 63/5-02-30-2022

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Володимирводоканал» Володимирської міської ради (далі – КП «Володимирводоканал», Підприємство, («Інформація, доступ до якої обмежено»)), у період з 01.01.2019 року по 30.09.2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Володимира Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні із часткою 100%.

КП «Володимирводоканал» включило у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води, зокрема: марки KB-1,5, марки POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, які не передбачені чинним законодавством.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі не мали змоги звернутися до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання вказаних послуг.

За результатами розгляду справи № 63/5-02-30-2022 адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії КП «Володимирводоканал» («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині встановлення таких

умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На КП «Володимирводоканал» накладено штраф у розмірі 35 000, 00 (тридцять п'ять тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення, розглянувши матеріали справи № 63/5-02-30-2022 про порушення КП «Володимирводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання П'ятого відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 04.10.2022р. № 63-03/135п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 30.08.2022 № 63/33-рп/к розпочато розгляд справи № 63/5-02-30-2022 у зв'язку із наявністю в діях комунального підприємства «Володимирводоканал» Володимирської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води з визначеним класом точності «С» та вказаної марки, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

(2) Листом від 31.08.2022 № 63-02/1604 повідомлено КП «Володимирводоканал» про початок розгляду справи № 63/5-02-30-2022 за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції та направлено копію розпорядження від 30.08.2022 № 63/33-рп/к.

(3) Копію подання від 04.10.2022 № 63-03/135п з попередніми висновками у справі № 63/5-02-30-2022 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції надіслано КП «Володимирводоканал» листом від 05.10.2022 № 63-02/2044.

(4) На подання від 04.10.2022 № 63-03/135п з попередніми висновками у справі № 63/5-02-30-2022, КП «Володимирводоканал» заперечень або спростувань не надало.

(5) В ході розгляду справи Відділенням було надіслано КП «Володимирводоканал» вимогу про надання інформації від 02.09.2022 № 63-02/1645.

2. ВІДПОВІДАЧ

(6) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Володимирводоканал» Володимирської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено»), що згідно з листом

від 14.09.2022 № 210 з 12 серпня 2022 року є новою назвою Управління водопровідно-каналізаційного господарства міста Володимира – Волинського.

(7) Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП «Володимирводоканал» за класифікацією видів економічної діяльності є: («Інформація, доступ до якої обмежено»).

(8) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Володимирводоканал» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

(9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (надалі – Методика), з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.2 цієї Методики, Відділенням здійснено дослідження становища КП «Володимирводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(10) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(11) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(12) У відповідності до пункту 3.3 Методики, визначення складу суб'єкта господарювання, що випускає, постачає, продає, придбаває (споживає, використовує) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги), здійснюється шляхом установаження переліку суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які здійснюють діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншу господарську діяльність, у тому числі контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, і які пов'язані відносинами, що забезпечують контроль господарської діяльності одного суб'єкта господарювання іншим (іншими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

(13) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Володимирводоканал» є суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(14) Об'єктом аналізу є КП «Володимирводоканал» — суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах мереж, що є у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємством.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(15) Конкретним товаром, який надається КП «Володимирводоканал» є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монополльне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монополльне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(16) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів щодо яких має визначатись монополльне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(17) Товаром, щодо якого визначається монополльне (домінуюче) становище КП «Володимирводоканал» є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.

(18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1. Споживчі характеристики

(19) Відповідно до пункту 4.2.1. Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

(20) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

(21) Згідно з статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

(22) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97) (далі – Правила користування або Наказ № 190).

(23) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.

(24) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III діючих Правил користування.

(25) Пунктами 1, 2 розділу III діючих Правил користування передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.

(26) Відповідно до пункту 9 розділу III діючих Правил користування, технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(27) Згідно з пунктом 10 розділу III діючих Правил користування, технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.

(28) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води

укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

(29) Основною споживчою властивістю послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто КП «Володимирводоканал».

(30) Послуги з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, послуга з видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

(31) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення розглядаються, як товар, який за споживчими властивостями не має товарів – замінників.

3.2.1.2. Умови споживання

(32) Умови споживання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.

(33) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування, за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

(34) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

3.2.1.3. Умови реалізації

(35) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.

(36) Для отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення споживач надає виконавцю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).

(37) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови.

(38) Процедури укладення договору про надання послуг з видачі технічних умов чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, не передбачено.

3.2.1.4 Ціна

(39) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування, собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.

(40) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.

(41) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.

(42) КП «Володимирводоканал» листом від 01.12.2021 № 514 надало інформацію про вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, яка наведена нижче у таблиці № 1.

Таблиця № 1

№ п/п	Категорія споживачів	Вартість технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (грн.).		
		з 01.01.2019 по 01.12.2019	з 01.12.2019 по 30.06.2021	з 01.07.2021
1	для фізичних осіб	149,12	302,58	427,43
2	для юридичних осіб	397,69	704,72	1017,37

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(43) КП «Володимирводоканал» впродовж з 01.01.2019 року по 30.09.2022 року є єдиним постачальником послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах міста Володимира (з 01.12.2019р. по 15.12.2021р. місто називалося Володимир – Волинський) Волинської області в межах мереж, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні).

(44) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах міста Володимира Волинської області є юридичні та фізичні особи, які отримують, або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Володимирводоканал» внаслідок того, що водопровідно-каналізаційні мережі знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(45) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(46) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
- (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(47) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:

- виробництво питної води - забір води з джерел питного водопостачання та/або доведення її якості до вимог на питну воду;
- питна вода - вода, призначена для споживання людиною (водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), для використання споживачами для задоволення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб, а також для виробництва продукції, що потребує її використання, склад якої за органолептичними, мікробіологічними, паразитологічними, хімічними, фізичними та радіаційними показниками відповідає гігієнічним вимогам. Питна вода не вважається харчовим продуктом в системі питного водопостачання та в пунктах відповідності якості питної води;
- водовідведення - діяльність із збирання, транспортування та очищення стічних вод за допомогою систем централізованого водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення стічних вод;
- водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам.

(48) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.

(49) Видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(50) Послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” є товаром.

(51) Послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не має товарів-замінників, відсутні інші товари, які можуть бути подібними до товару, що є об’єктом дослідження та які б могли замінити послугу з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(52) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(53) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(54) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальними межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

(55) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб’єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб’єктів здійснює діяльність *у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування)*. Прокладення ж інших водопровідно-каналізаційних мереж – поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.

(56) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307 (далі — Ліцензійні умови).

(57) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов:

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об’єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов’язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

(58) Рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг («Інформація, доступ до якої обмежено») переоформлено Ліцензію на централізоване водопостачання та водовідведення для КП «Володимирводоканал».

(59) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(60) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

(61) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

(62) Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринку надання КП «Володимирводоканал» послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територіальні (географічні) межі м. Володимир Волинської області в межах мереж, що використовуються (оренднуються, обслуговуються) та є у власності Підприємства для надання вищезазначених послуг.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(63) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

(64) Ринок, на якому протягом певного часу сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами не змінюється, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.

(65) Відповідно до наявної у Відділенні інформації, існуюча структура ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі

технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за період з 01.01.2019 по 30.09.2022 року була сталою, що підтверджується, зокрема, кількістю виданих Підприємством технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом зазначеного періоду часу, а саме: у 2019 році було видано 54 технічних умов; у 2020 - 64 технічних умов; у 2021 році – 80 технічних умов; у поточному 2022 році було видано 37 технічних умов.

(66) З урахуванням наведеного, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період з 01.01.2019 року по 30.09. 2022 року.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

(67) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(68) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(69) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів, якого реалізація вироблених товарів, або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

(70) Частиною першою статті 5 Закону України “Про природні монополії” обумовлено, що централізоване водопостачання, централізоване водовідведення віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій і підпадає під державне регулювання. Ринок в даній сфері діяльності знаходиться в стані природної монополії, характерні ознаки якого визначені у абзаці першому частини першої статті 1 зазначеного Закону.

(71) Отже, внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) водопровідно-каналізаційних мереж, конкуренція на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення — відсутня, тому потенційні конкуренти у КП «Володимирводоканал» відсутні.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

(72) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(73) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

(74) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.

(75) Частиною другою статті 7 Закону України "Про природні монополії" передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.

(76) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності (користуванні, обслуговуванні) водопровідно-каналізаційних мереж та необхідності отримання ліцензії на провадження діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(77) З урахуванням викладеного, КП «Володимирводоканал» в територіальних межах мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (обслуговуванні) не має конкурентів на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а відтак споживачі даних послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(78) КП «Володимирводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживачам м. Володимира Волинської області на підставі ліцензії, виданої НКРЕКП.

(79) Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Володимир Волинської області, де розташовані мережі Підприємства, які знаходяться у його власності,

користуванні, альтернатива в отриманні цих послуг від іншого суб'єкта господарювання відсутня.

(80) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

(а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;

(б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

(81) Таким чином, підсумовуючи усе вищевикладене, відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та до пункту 2.1.11. Методики, за результатами проведеного дослідження встановлено, що КП «Володимирводоканал» за період діяльності з 01.01.2019 року по 30.09.2022 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Володимира Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні, займало монопольне (домінуюче) становище із часткою 100 %.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(82) Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

(83) Правила користування визначають порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України та приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(84) Статтею 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено основні терміни, зокрема, «затвердження типу засобу вимірювальної техніки – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу», «тип засобу вимірювальної техніки – сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією».

(85) Порядок оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08.2018 № 206 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018р. за № 990/32442 (далі – Порядок оснащення вузлами комерційного обліку), визначає процедуру оснащення будівель вузлами комерційного обліку оператором зовнішніх інженерних мереж та власником

(співвласниками) будівлі, узгодження умов такого оснащення та вимоги до місць встановлення.

(86) Технічний регламент засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016р. № 163, який встановлює вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 р. про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів.

(87) Технічний регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 94 та встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології (далі - засоби вимірювальної техніки), коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.

(88) Порядок ведення Реєстру затверджених типів вимірювальної техніки, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.08.2016р. за № 1081/29211 визначає механізм формування та ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

(89) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням внаслідок проведення дослідження у сфері водопостачання та водовідведення, в діях КП «Володимирводоканал» виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення з огляду на наступне.

(90) КП «Володимирводоканал» листом від 01.12.2021р. № 514 повідомило Відділення про наступне: *«Приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток № 2) до Правил користування, системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення № 97 від 19.04.2021 року.*

Споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення зобов'язанні забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

Оснащення об'єктів споживачів вузлами комерційного обліку здійснюється відповідно до «Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 9 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 року № 94 затверджено «Технічний регламент щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки», згідно якого передбачено, що засіб вимірювання техніки має бути достатньо чутливим, а поріг чутливості – досить низький для виконання поставленого завдання».

(91) в ході розгляду справи проведено аналіз вимог (умов), встановлених КП «Володимирводоканал» у технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, який наведено нижче у таблиці № 2

Таблиця № 2

№ п/п	Реквізити технічних умов	Умови встановлені КП «Володимирводоканал» у технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення
1	від 18.02.2019 № 14	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати лічильником марки КВ-1,5 в місці, доступному для зняття показів, на межі балансової належності».
2	від 11.03.2019 № 25	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на ввіді в доступному непромерзаючому приміщенні лічильником марки КВ-1,5 мм. (на межі балансової належності)».
3	від 04.12.2019 № 148	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на ввіді в доступному непромерзаючому приміщенні лічильником марки КВ-1,5 мм. (на межі балансової належності)».
4	від 04.03.2019 № 55	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в доступному непромерзаючому приміщенні комерційним приладом обліку марки MWN з імпульсним виходом».
5	від 23.05.2019 № 115	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в доступних непромерзаючому приміщенні лічильником КВ-1,5 Q-20мм. на ввіді в приміщення».
6	від 20.09.2019 № 207	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на ввіді в приміщення спортивного комплексу лічильником, згідно розрахунку».
7	від 04.02.2020 №34	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на ввіді в приміщення лічильником марки КВ-1,5 в доступному, непромерзаючому приміщенні».
8	від 22.10.2020 № 136	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати лічильником марки POWOGAZ SMART +Д -15 мм на ввіді в житлове приміщення в доступному місці для зняття показів. При встановленні водомірного вузла в колодязі передбачити лічильник марки «Мокрохід».
9	від 08.10.2020 № 128	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на ввіді в квартиру в доступному приміщенні лічильником марки POWOGAZ SMART +Д -15 мм. Поливні водо розбори, в разі проектування, обладнати додатково приладами обліку».
10	від 17.09.2020	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний

	№ 113	вузол обладнати лічильником марки POWOGAZ SMART +Д -15 мм на вводі в житлове приміщення в доступному місці для зняття показів. При встановленні водомірного вузла в колодязі передбачити лічильник марки «Мокрохід».
11	від 07.04.2021 № 42	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на вводі в приміщення перукарні в доступному місці. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів».
12	від 12.04.2021 № 86	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на вводі в приміщення в доступному місці. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, з антимагнітним покриттям, класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів».
13	від 25.06.2021 № 140	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в водопровідному колодязі. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, з антимагнітним покриттям, класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів».
14	від 16.07.2021 № 181	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в колодязі. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, класу точності «С» «Мокрохід».
15	від 06.08.2021 № 227	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів».
16	від 27.08.2021 № 275	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в водопровідному колодязі. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів виміральної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, з антимагнітним покриттям, класу точності «С» МОКРОХІД з можливістю підключення до систем

		дистанційного зняття показів».
17	від 13.10.2021 № 343	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на вводі в приміщення, в доступному непромерзаючому місці. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів».
18	від 21.02.2022 № 32	У пункті 5 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на вводі в приміщення в доступному місці. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, класу точності «С» з можливістю підключенням до систем дистанційного зняття показів».
19	від 29.08.2022 № 177	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати на вводі в магазин «НМО» в сухому місці. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, з антимагнітним покриттям, класу точності «С» з можливістю підключенням до систем дистанційного зняття показів».
20	від 17.06.2022 № 132	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «Водомірний вузол обладнати в водопровідному колодязі. Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94, з антимагнітним покриттям, класу точності «С» МОКРОХІД з можливістю підключенням до систем дистанційного зняття показів».

(92) Наведений вище аналіз технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення свідчить, що використовуючи свою монопольну владу на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення КП «Володимирводоканал» встановлює Замовникам (споживачам) обов'язкову умову щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води, зокрема: марки KB-1,5, MWN з імпульсним виходом, POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів.

(93) У технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Володимирводоканал» вказує, що: «Засіб обліку води повинен відповідати вимогам «Технічного регламенту щодо суттєвих вимог до засобів вимірювальної техніки» затвердженою постановою КМУ від 24.02.2016 року за № 94».

(94) Проте, слід звернути увагу, що посилання КП «Володимирводоканал» на постанову Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 року № 94 є неправильне (помилкове), оскільки 24.02.2016 року Кабінет Міністрів України не приймав постанову № 94.

(95) Кабінет Міністрів України 24.02.2016 року прийняв постанову № 163 «Про затвердження Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки», якою встановлено вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 р. про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів. А 13.01.2016 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 94 «Про затвердження Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки», де встановлені вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології (далі - засоби вимірювальної техніки), коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.

(96) Слід зазначити, що постановами Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163 та від 13.01.2016 № 94 затверджено Технічний регламент засобів вимірювальної техніки та Технічний регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, у яких відсутні норми, що при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення для споживачів встановлюються конкретні марки лічильників обліку води та визначення лічильника з класом точності «С».

(97) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил користування приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток № 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

(98) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування зазначається, що технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(99) Статтею 41 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» зазначається, що облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.

(100) Відповідно до статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.

(101) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

(102) Для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки. Відповідно до пункту 3 Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016р. № 1161, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.08.2016р. за № 1081/29211, формування та ведення Реєстру забезпечуються ДП «Укрметртестстандарт» шляхом унесення відомостей про затверджені типи засобів вимірювальної техніки, тобто, споживач має право самостійно обрати засіб обліку води.

(103) Визначення класу точності – це узагальнена характеристика засобу вимірювальної техніки, що визначається границями його допустимих основних і додаткових похибок, а також іншими характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентуються стандартами на окремі види засобів вимірювань. Цей параметр присутній в технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірювальні пристрої. Чим вище це значення у приладу, тим більше коштує такий пристрій, це пов'язано зі складністю виробництва таких виробів.

(104) В одноструменевих лічильниках витрата води підраховується за допомогою вимірювання числа оборотів крильчатки, яка обертається під напором єдиного потоку води в трубопроводі. Багатоструменеві лічильники мають такий же принцип роботи, як і одноструменеві, але потік води в них, перед тим як потрапити на лопасті крильчатки поділяється на кілька струменів, до переваг даного виду лічильників можна віднести легкість монтажу і демонтажу для проведення обов'язкових перевірок лічильника.

(105) На даний час розрізняють декілька класів точності водомірів:

- Клас А – для горизонтального монтажу;
- Клас В для встановлення в вертикальному положенні;
- Клас С – встановлюється горизонтально, точність вимірювань наближена до класу В.

(106) Щодо вимог по встановленню вузлів обліку води марки KB-1,5, MWN з імпульсним виходом POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів слід зазначити, що їх вартість значно перевищує вартість водомірів інших метрологічних класів, зокрема «А» чи «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні.

(107) Відділенням проаналізовано інформацію про рівень цін на лічильники холодної води, яка міститься у відкритому доступі в мережі інтернет станом на вересень 2022 року, який наведено нижче у таблиці № 3.

№ п/п	Виробник/постачальник лічильників холодної води	Вартість відповідно до марки (типу) лічильника		
		Клас «А»	Клас «В»	Клас «С»
1	ЕСТС, інтернет магазин лічильників води	-	Лічильник мокрохід Sensus 420 коштує 1800,00 гривень	Лічильник холодної води Sensus 420 коштує 2765,00 гривень
2	ЕПІЦЕНТР місто Луцьк	Лічильник води Valtec ТАКТ – 15.02 коштує 730,00 гривень	Лічильник холодної води Ecostar DN15 коштує 532,00 гривень	-
			Лічильник холодної води BAYLAN КК-12 Dn15 коштує 625,00 гривень	Лічильник холодної води BAYLAN КК-12 клас С Dn15 коштує по акційній ціні 1623,00 гривень (без знижки 2191,00 гривень).
			Лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду 15 Smart коштує 699,00 гривень	Лічильник холодної води BAYLAN Мокрохід одноструменевий акційна ціна 1542,00 гривень (без знижки 2091,00 гривень).
			-	-
3	Мережа інтернет Розетка	-	-	Лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду 15 Smart клас «С» (POWOGAZ) коштує 1694,00 гривень
4	Західна тепло інноваційна компанія	-	-	Лічильник холодної води Мокрохід ДУ 15 клас С коштує 1600,00 гривень

**Відповідні скрін шоти про вартість лічильників долучені до матеріалів справи.*

(108) Отже, вартість лічильника холодної води виробництва «BAYLAN» метрологічного класу «С», у порівнянні з вартістю лічильника холодної води класу «В» з одним і тим самим діаметром Ду 15 в загальнодоступній мережі Епіцентр при акційній ціні є вищою на 998 гривень (а без акційної ціни на 1566,00 гривень).

(109) Вартість лічильника холодної води Apator JS 1,6 Ду 15 Smart класу «С» (POWOGAZ), у порівнянні з вартістю лічильника холодної води класу «В» з одним і тим самим діаметром Ду 15 є вищою на 995 гривень.

(110) Наведене свідчить, що вартість лічильників холодної води метрологічного класу «С», лічильників холодної води «Мокрохід» класу «С» суттєво різняться від вартості лічильників холодної води класів «А» та «В».

(111) Таким чином, споживач, який приєднується до систем централізованого водопостачання та водовідведення, несе додаткові фінансові витрати на придбання приладу обліку води, які зумовлені вимогами Підприємства та не передбачені чинним законодавством.

(112) Враховуючи вищенаведене, чинними нормативно-правовими актами у сфері метрології та метрологічної діяльності не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання споживачами можуть встановлюватись будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

(113) Крім того, вимоги КП «Володимирводоканал» щодо встановлення лічильників холодної води «Мокрохід» класу «С» можуть ущемлювати інтереси суб'єктів господарювання- виробників та/або продавців лічильників води інших метрологічних класів, зокрема «А» та «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців своєї продукції.

(114) Листом від 25.10.2022 № 247 (вх. від 26.10.2022 № 63-01/1262) КП «Володимирводоканал» повідомило, що всі зауваження приймає до уваги, визнає порушення законодавства про захист економічної конкуренції і припинило порушення з вересня 2022 року.

(115) КП «Володимирводоканал» надало копії технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення від 15.09.2022 № 181 та від 29.08.2022 № 175, у яких відсутня вимога щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, що підтверджує про припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(116) Отже, КП «Володимирводоканал» протиправно включило у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води, зокрема: марки KB-1,5, марки POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, які містили зобов'язання обов'язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуги з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення повинен був поставити

конкретну марку лічильника обліку води з визначеним класом точності «С», що призвело до ущемлення інтересів споживачів (відсутність у споживача можливості самостійно обирати виробника марки обліку води певного класу точності відповідно до цінової політики).

(117) Такі дії КП «Володимирводоканал» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Володимира Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні, адже у такому випадку споживачі могли б відмовитися від послуг КП «Володимирводоканал», яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких є відсутність права вибору лічильника обліку води, чим ущемляються їх інтереси, та обрати іншого надавача таких послуг.

(118) За умов існування значної конкуренції, між учасниками зазначеного ринку відбулося б змагання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а Підприємство, щоб утримати споживача, уникало б створення умов, що можуть призвести до втрати споживача без достатніх на те підстав. В даному випадку конкуренція на зазначеному ринку відсутня, у споживачів відсутні альтернативні джерела придбання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, тому, КП «Володимирводоканал» має можливість зловживати своїм монопольним становищем шляхом встановлення умови реалізації вказаної послуги.

(119) Таким чином, включення КП «Володимирводоканал» у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води, зокрема: марки KB-1,5, MWN з імпульсним виходом, POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(120) За наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(121) КП «Володимирводоканал» на подання від 04.10.2022 № 63-03/135п з попередніми висновками у справі № 63/5-02-30-2022 заперечень або спростувань не надало.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

(122) Таким чином, доказами, зібраними у справі № 63/5-02-30-2022, доводиться, що дії КП «Володимирводоканал», які полягали у включенні у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення

вимоги щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води, зокрема: марки KB-1,5, марки POWOGAZ SMART, «Мокрохід» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів не передбачені чинним законодавством.

(123) Згідно з пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

(124) Отже, дії комунального підприємства «Володимирводоканал», які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(125) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства, яке передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(126) Листом від 14.09.2022 № 208 (вх. від 19.09.2022 № 63-01/1070) КП «Володимирводоканал» надало копію Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 рік, відповідно до якого дохід КП «Володимирводоканал» (УВКГ м. Володимира – Волинського) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2021 рік становить («Інформація, доступ до якої обмежено»).

(127) При визначенні розміру штрафу враховано наступні обставини:

- визнання вчиненого порушення;
- порушення припинено.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями) та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правил розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р (зі змінами),

адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Володимирводоканал» Володимирської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено»), у період з 01.01.2019 по 30.09.2022 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Володимира Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, що знаходяться у його власності та/або користуванні із часткою 100%.
2. Визнати, що дії комунального підприємства «Володимирводоканал» Володимирської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у включенні в технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення конкретної марки лічильника обліку води та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в частині встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинення порушення, вказаного в пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на комунальне підприємство «Володимирводоканал» Володимирської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено») штраф у розмірі 35 000 (тридцять п'ять тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає оплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ